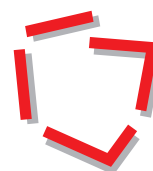


Sytuacja finansowa instytutów badawczych nadzorowanych przez resort zdrowia

Bernadeta Skóbel
Patrycja Grebla-Tarasek
Rafał Rudka



Warto wiedzieć więcej
Analizy samorządowe



ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

ISSN 2657-8638

23 grudnia 2020 r. Minister Zdrowia wydał zarządzenie w sprawie utworzenia *Zespołu do spraw przygotowania rozwiązań legislacyjnych dotyczących restrukturyzacji podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia szpitalne*. Zespół ma wypracować założenia zmian legislacyjnych obejmujące m.in. przekształcenia właścicielskie, zwiększenie efektywności i jakości procesów zarządczych oraz nadzorczych czy utworzenie korpusu menadżerskiego, w skład którego będą wchodzić certyfikowani menadżerowie w ochronie zdrowia.

Z wypowiedzi medialnych przedstawicieli resortu zdrowia wynika, że „reforma” ma skupiać się na odebraniu szpitali powiatom. „...W powiatach ciężko o profesjonalizację nadzoru, jeśli starosta zarządza jednym szpitalem. Najlepiej, aby w regionie robił to wojewoda albo marszałek województwa. Profesjonalny nadzór i zarządzanie placówkami jest możliwe tylko przy konsolidacji” – mówił Polityce Zdrowotnej Sławomir Gądomski, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia („Zabiorą szpitale starostom, choć ci w nie zainwestowali?”, 30 grudnia 2020 r. www.politykazdrowotna.com). Rzecz w tym, że to twierdzenie nie ma poparcia w faktach.

W Ministerstwie Zdrowia funkcjonuje wyspecjalizowana komórka organizacyjna (Departament Nadzoru i Kontroli), która ma sprawować nadzór nad podległymi instytutami badawczymi. Zgodnie z informacjami zawartymi na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia, autor cytowanej wyżej wypowiedzi o nadzorze nad szpitalami powiatowymi, jest odpowiedzialny za projekty optymalizacyjne w instytutach badawczych, w ramach których wdrożono m.in. cyt. „*nowy system nadzoru nad podległymi MZ instytutami badawczo-naukowymi (raportowanie, monitorowanie, cele strategiczne, programy restrukturyzacji)*”.

Efekt jest następujący:

- w 2019 r. z 13 instytutów badawczych prowadzących szpitale, nadzorowanych przez Ministra Zdrowia, stratę netto odnotowało 11, a dodatni wynik finansowy na podstawowej działalności operacyjnej odnotowało 0 (zero) podmiotów. Łączna strata netto (z uwzględnieniem zysku dwóch instytutów) wyniosła 122 mln zł, i to pomimo otrzymania przez instytuty dotacji w wysokości 75 mln zł, łączna strata na podstawowej działalności operacyjnej wyniosła 212 mln zł;
- w 2019 r. stan funduszy własnych instytutów wyniósł minus 143 mln zł (dla porównania w 2016 r. było to plus 195 mln zł);
- stosunek zobowiązań i rezerw na zobowiązania do aktywów (majątku) instytutów w 2019 r. wyniósł 104,77%;
- stosunek zobowiązań i rezerw na zobowiązania w stosunku do przychodów ogółem w instytutach w 2019 r. wyniósł 90,65%;
- jeden z instytutów został postawiony w stan likwidacji z uwagi na złą sytuację ekonomiczną oraz prowadzenie działalności naukowej w bardzo ograniczonym zakresie (z uzasadnienia do projektu rozporządzenia w sprawie likwidacji Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu wynika, że zobowiązania Instytutu na koniec I kwartału 2019 r. w porównaniu do końca 2016 r. zwiększyły się o 256%, natomiast wartość zobowiązań wymagalnych zwiększyła się o 1162%).



Dane prezentowane w raporcie pochodzą ze sprawozdań finansowych instytutów badawczych opublikowanych na stronie gov.pl, Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą oraz Rządowego Centrum Legislacji (w części dotyczącej projektu rozporządzenia w sprawie likwidacji Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu). W przypadku Instytutu Hematologii i Transfuzji w Warszawie, z uwagi na prowadzenie w latach 2016-2017 rachunku zysków i strat w wariantcie kalkulacyjnym, koszty ogólnego zarządu zostały zaliczone do kosztów działalności operacyjnej.

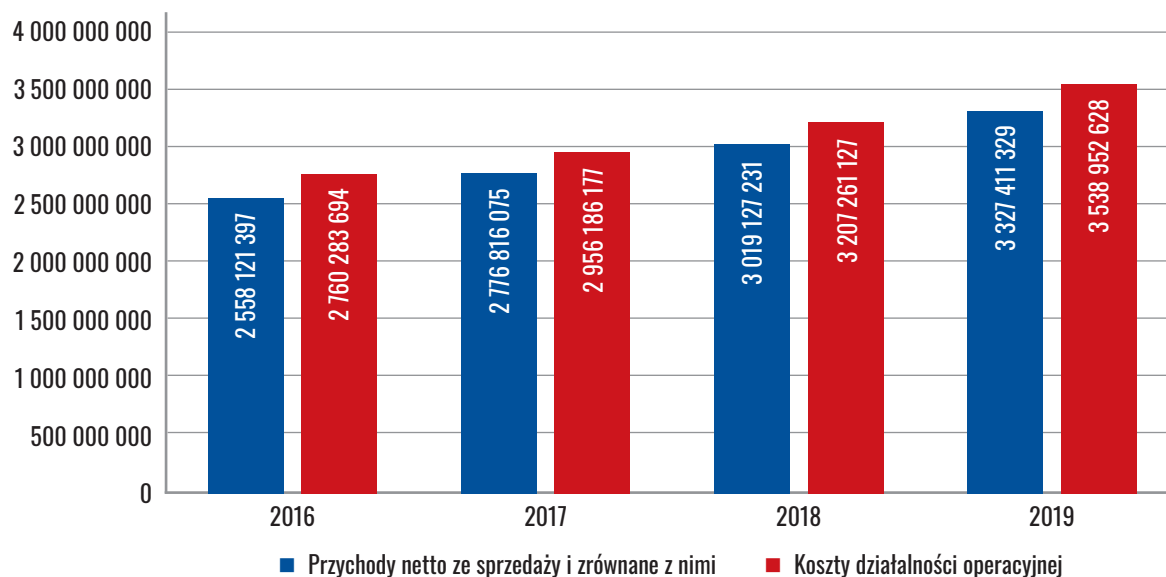
Analizą objęto instytuty badawcze, które zgodnie z informacją zawartą w Rejestrze Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą prowadzą działalność w rodzaju „Stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – szpitalne”.

Analiza porównawcza obejmuje lata 2016-2019.

W przypadku Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu, dane za 2019 r. oparto na sprawozdaniu finansowym sporządzonym za okres od dnia otwarcia likwidacji (tj. za okres 28 października do 31 grudnia 2019 r.)

Instytuty badawcze borykają się z podobnymi problemami jak inne podmioty lecznicze prowadzące szpitale tj. zbyt niskich przychodów w stosunku do kosztów działalności operacyjnej. Stan ten obrazuje wykres nr 1.

Wykres 1. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi oraz koszty działalności operacyjnej instytutów badawczych w latach 2016-2019 (w zł)



W 2017 r. widoczna była nieznaczna poprawa, chociaż na pewno był to stan daleki od oczekiwanego. W 2018 r. ponownie strata jest większa, a w 2019 r. przewyższa wartość z 2016 r. Warto odnotować, że w 2019 r. wszystkie instytuty odnotowały stratę na sprzedaży.

Wykres 2. Zysk (strata) ze sprzedaży w latach 2016-2019 (w zł)

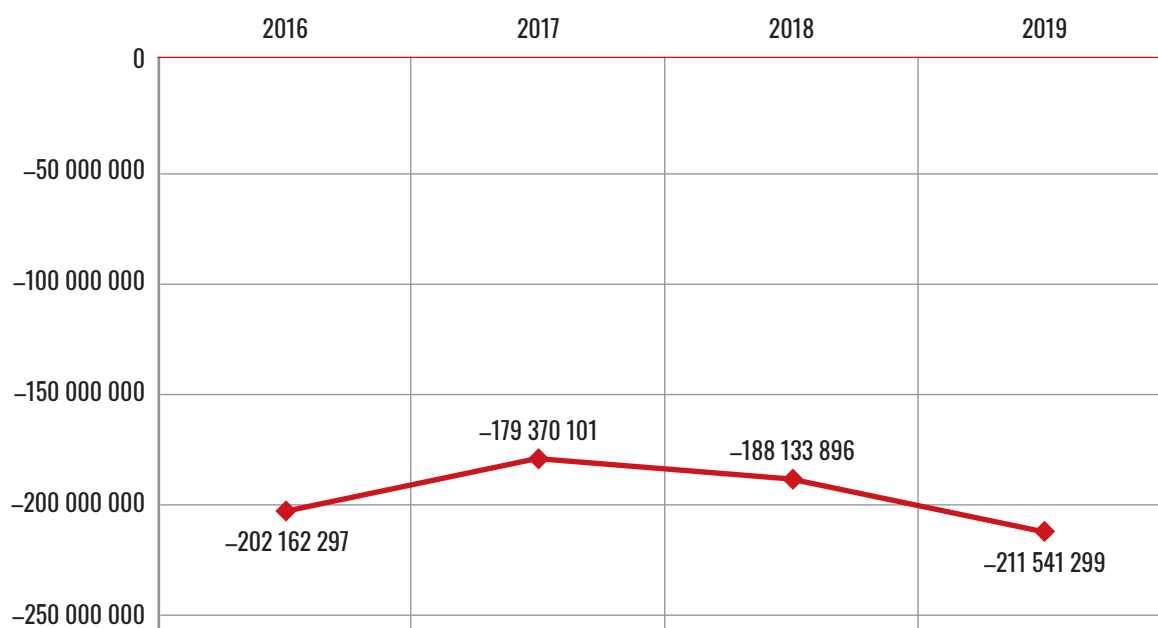
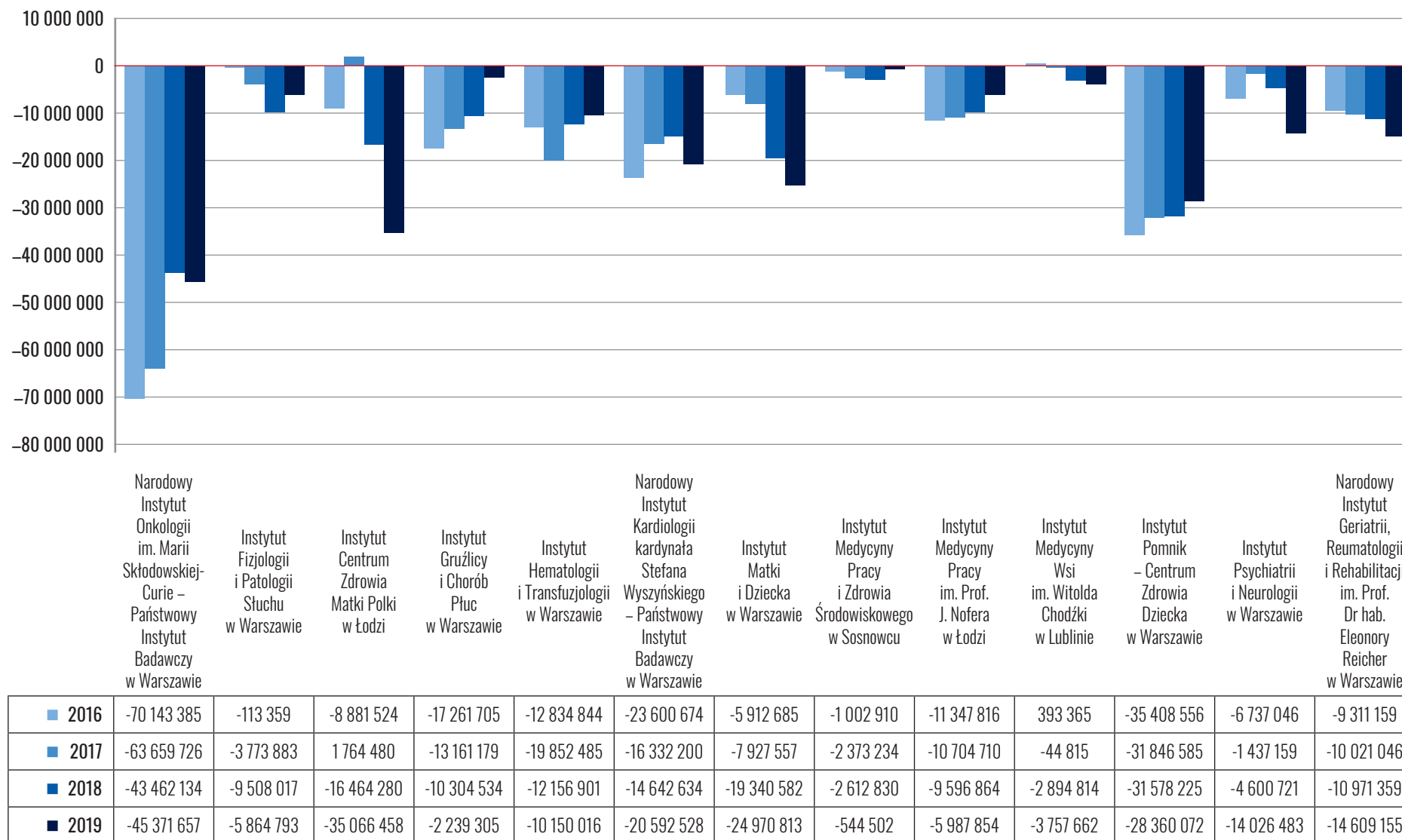




Tabela 1. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi oraz koszty działalności operacyjnej instytutów badawczych w latach 2016-2019 (w zł)

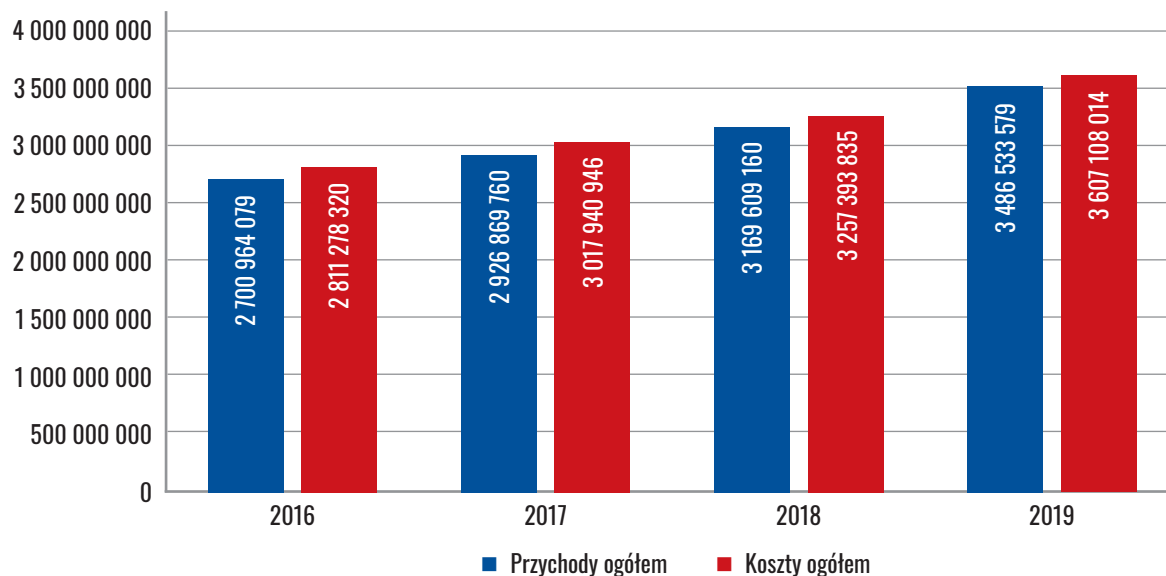
	2016		2017		2018		2019	
	Przychody netto, ze sprzedaży towarów i materiałów	Koszty działalności operacyjnej	Przychody netto, ze sprzedaży towarów i materiałów	Koszty działalności operacyjnej	Przychody netto, ze sprzedaży towarów i materiałów	Koszty działalności operacyjnej	Przychody netto, ze sprzedaży towarów i materiałów	Koszty działalności operacyjnej
Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie	1 042 652 907	1 112 796 292	1 136 082 514	1 199 742 240	1 269 119 092	1 312 581 226	1 427 975 877	1 473 347 533
Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu w Warszawie	124 867 091	124 980 449	136 715 630	140 489 514	122 019 648	131 527 665	126 574 566	132 439 359
Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi	215 378 530	224 260 055	244 478 506	242 714 026	265 819 734	282 284 014	281 981 906	317 048 364
Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie	104 146 610	121 408 314	111 075 165	124 236 344	125 831 761	136 136 295	145 355 934	147 595 239
Instytut Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie	228 944 492	241 779 336	243 387 601	263 240 086	258 793 794	270 950 695	272 520 924	282 670 940
Narodowy Instytut Kardiologii kardynała Stefana Wyszyńskiego – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie	204 115 635	227 716 309	213 676 332	230 008 533	235 038 331	249 680 965	251 391 338	271 983 866
Instytut Matki i Dziecka w Warszawie	121 691 820	127 604 505	133 121 046	141 048 603	142 866 840	162 207 422	146 746 817	171 717 630
Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu	10 772 388	11 775 299	10 907 341	13 280 575	10 572 614	13 185 444	47 973	592 474
Instytut Medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera w Łodzi	24 862 532	36 210 348	27 906 033	38 610 743	27 177 213	36 774 077	30 062 119	36 049 973
Instytut Medycyny Wsi im. Witolda Chodźki w Lublinie	17 751 353	17 357 987	19 157 330	19 202 145	18 918 107	21 812 921	21 599 438	25 357 100
Instytut Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie	278 349 421	313 757 977	299 544 557	331 391 143	324 681 284	356 259 509	380 760 713	409 120 785
Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie	121 834 843	128 571 888	138 482 832	139 919 991	146 149 804	150 750 525	168 330 323	182 356 806
Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji im. Prof. Dr hab. Eleonory Reicher w Warszawie	62 753 776	72 064 935	62 281 189	72 302 235	72 139 009	83 110 368	74 063 402	88 672 557

Wykres 3. Zysk (strata) ze sprzedaży w latach 2016-2019 (w zł)



Wynik finansowy instytutów badawczych poprawiły pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres 4. Przychody ogółem i koszty ogółem w latach 2016-2019 (w zł)



Ostatecznie dodatni wynik finansowy odnotowały tylko dwa instytuty. W 2018 r. można było zaobserwować poprawę wyników finansowych, jednak w 2019 r. instytuty odnotowały wyższą stratę niż w 2016 r.

Wykres 5. Zysk/strata netto w latach 2016-2019 (w zł)

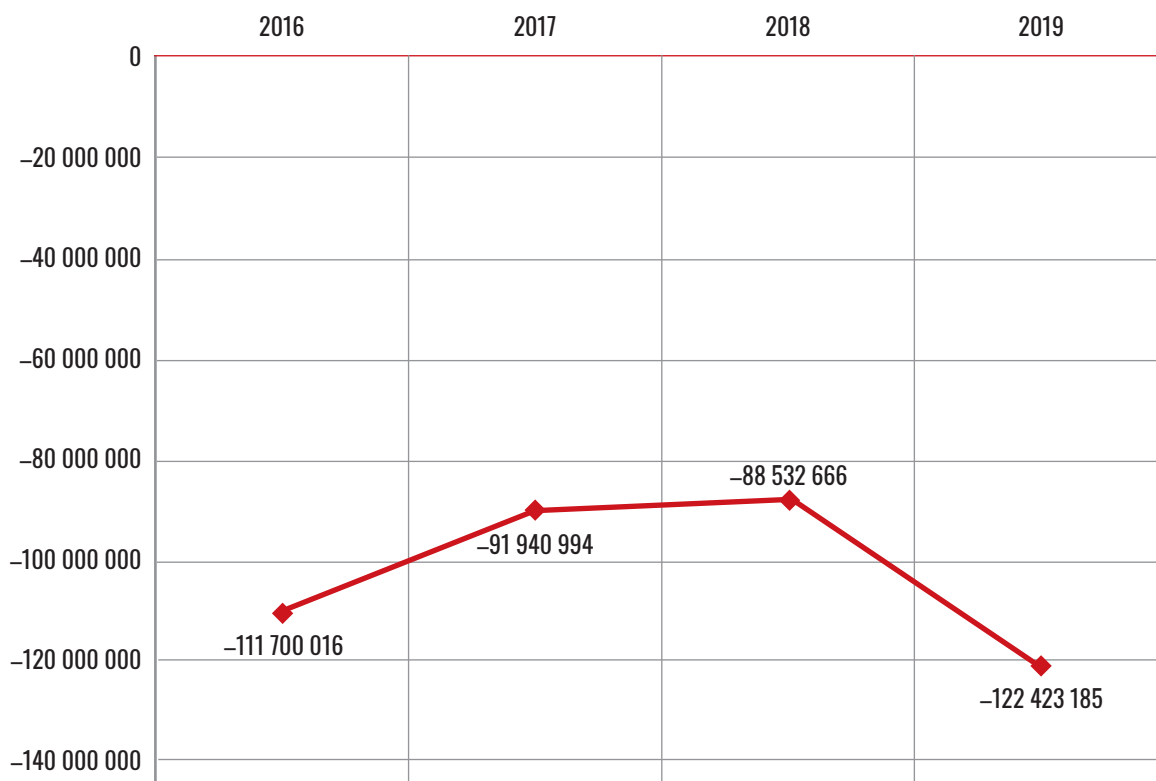


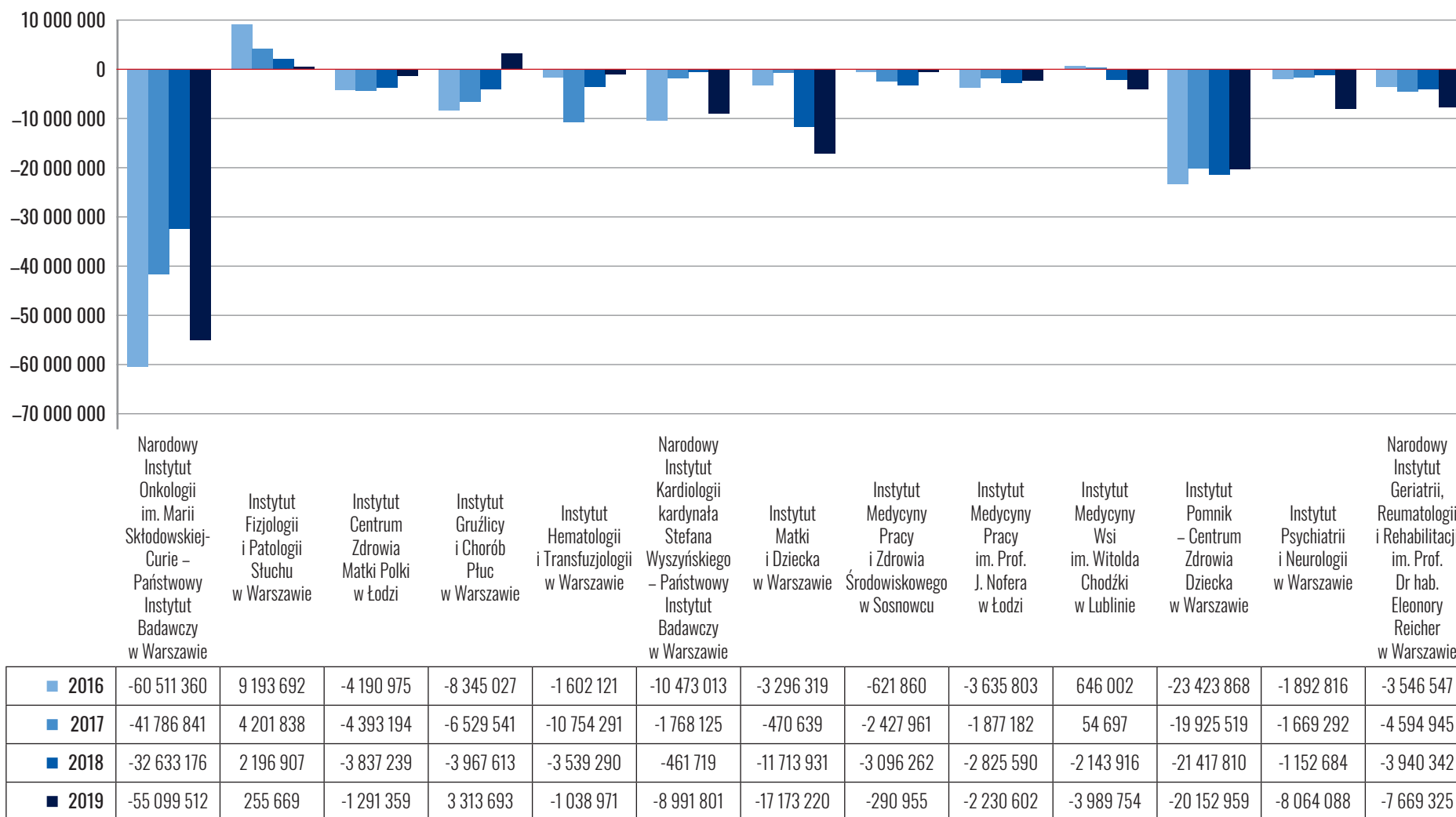


Tabela 2. Zestawienie przychodów i kosztów instytutów badawczych w latach 2016-2019 (w zł)

	2016		2017		2018		2019	
	Suma wszystkich przychodów	Suma wszystkich kosztów	Suma wszystkich przychodów	Suma wszystkich kosztów	Suma wszystkich przychodów	Suma wszystkich kosztów	Suma wszystkich przychodów	Suma wszystkich kosztów
Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie	1 056 321 800	1 115 949 701	1 165 845 799	1 207 632 640	1 285 793 912	1 318 427 088	1 435 047 443	1 490 146 955
Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu w Warszawie	134 382 875	125 125 969	144 821 500	140 564 662	133 917 770	131 684 311	135 848 827	135 503 896
Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi	237 093 187	241 284 162	264 903 841	268 886 624	294 524 570	298 361 809	326 425 472	327 282 721
Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie	114 062 857	122 407 885	118 934 093	125 463 634	133 837 199	137 804 812	152 691 862	149 219 263
Instytut Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie	240 606 010	242 085 467	252 919 723	263 559 737	267 887 731	271 305 650	285 261 705	286 211 887
Narodowy Instytut Kardiologii kardynała Stefana Wyszyńskiego – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie	218 126 129	228 471 860	229 491 032	231 178 186	249 759 278	250 135 154	265 285 176	274 144 214
Instytut Matki i Dziecka w Warszawie	129 013 333	132 309 653	143 437 955	143 908 594	152 799 617	164 513 548	159 873 244	177 046 465
Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu	11 460 219	12 074 191	11 675 057	14 062 689	11 444 688	14 540 950	307 785	598 740
Instytut Medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera w Łodzi	33 316 471	36 952 274	37 259 923	39 137 105	34 735 191	37 560 781	34 512 283	36 742 885
Instytut Medycyny Wsi im. Witolda Chodźki w Lublinie	18 119 487	17 451 646	19 395 111	19 317 008	19 824 548	21 959 572	23 836 206	27 443 199
Instytut Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie	308 198 906	331 622 774	325 524 875	345 450 395	349 729 053	370 807 092	402 929 265	422 688 008
Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie	130 058 969	131 792 355	142 747 091	144 270 967	154 174 331	155 171 454	180 699 704	188 595 848
Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji im. Prof. Dr hab. Eleonory Reicher w Warszawie	70 203 837	73 750 384	69 913 760	74 508 706	81 181 273	85 121 614	83 814 607	91 483 932

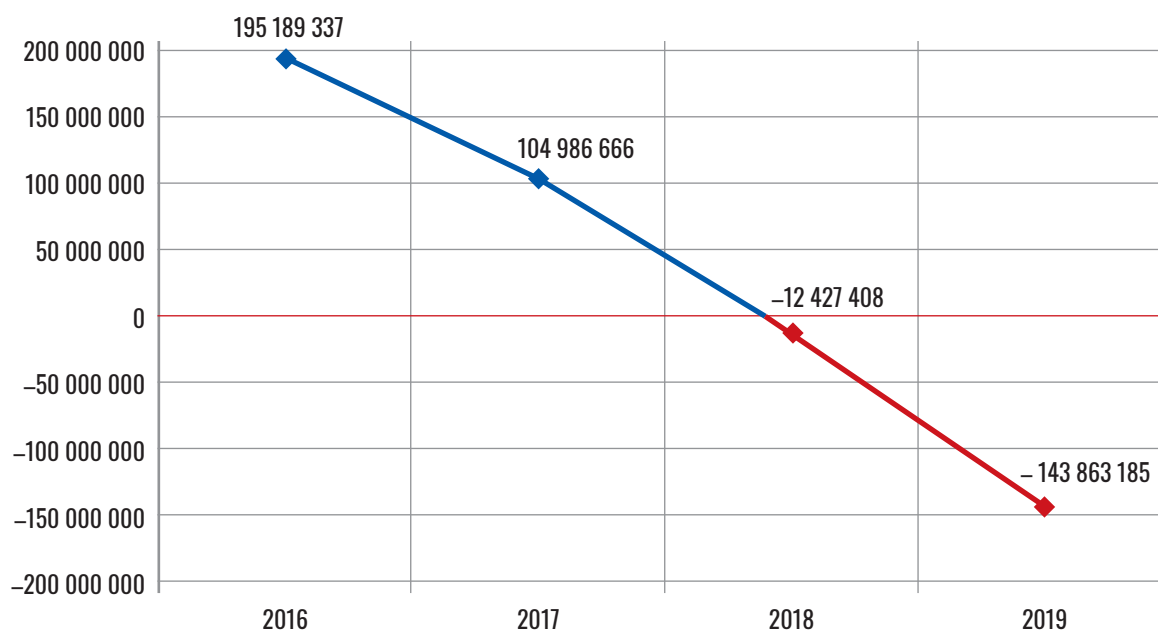


Wykres 6. Zysk (strata) netto w latach 2016-2019 (w zł)

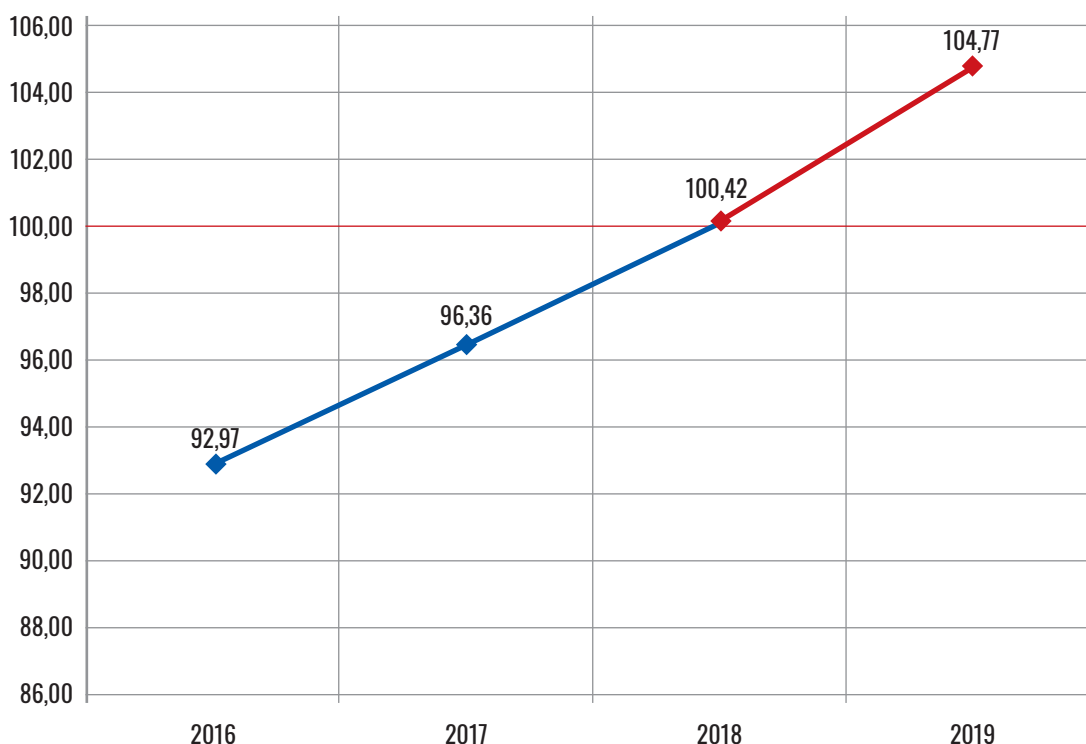


Zaniepokojenie budzi poziom funduszy własnych, który w 2018 r. spadł do poziomu poniżej 0, żeby w 2019 r. osiągnąć poziom minus 143 mln zł. Jednocześnie wskaźnik wartości zobowiązań i rezerw na zobowiązania wyniósł 104,77%. Oznacza to, że źródłem finansowania aktywów instytutów badawczych są zobowiązania. Obrazują to poniższe wykresy.

Wykres 7. Stan funduszy własnych w latach 2016-2019 (w zł)



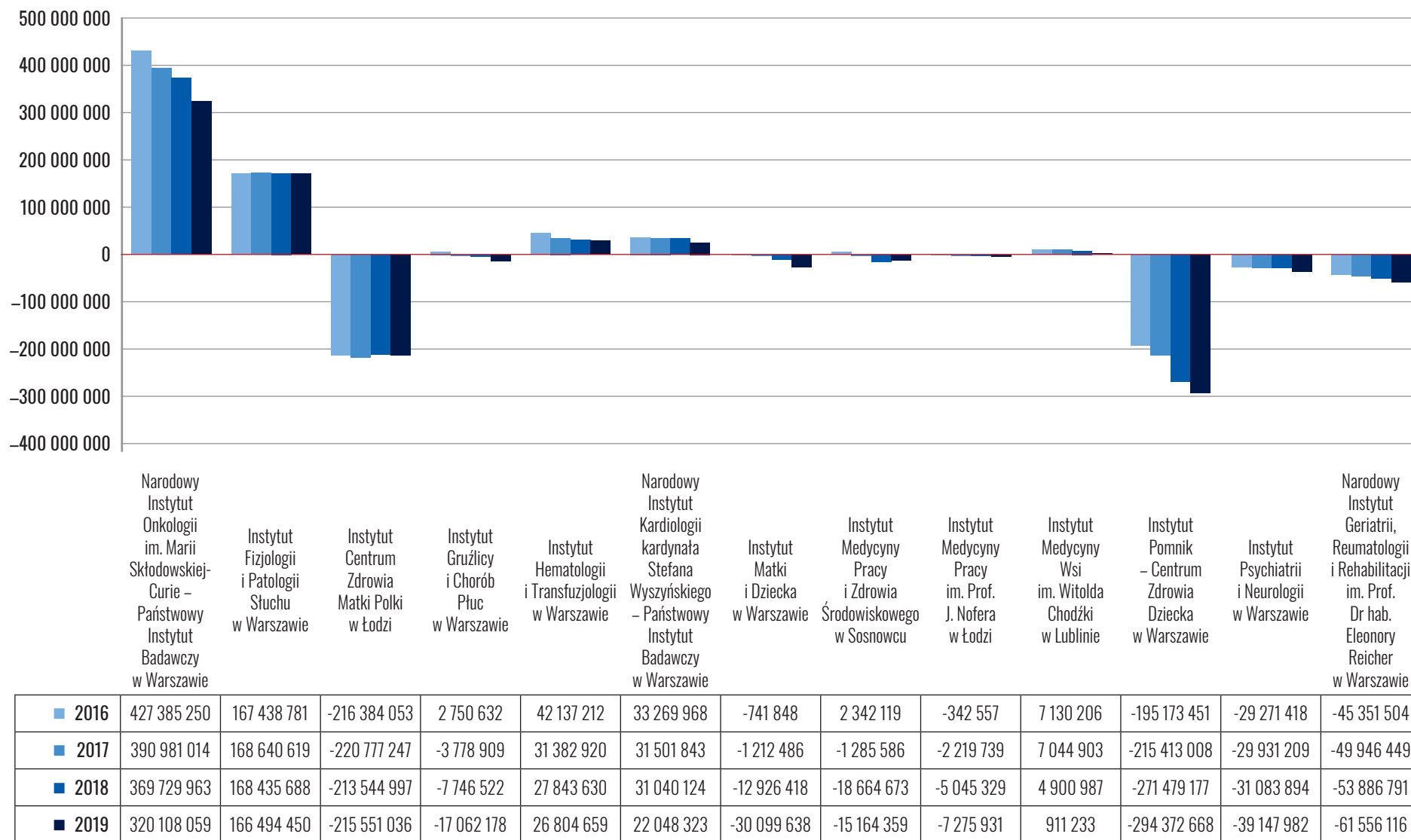
Wykres 8. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania do aktywów w latach 2016-2019 (w %)



Analizując poziom funduszy własnych w poszczególnych podmiotach, wyraźnie rysuje się obraz, z którego wynika, że tylko dwa instytuty utrzymały stan z 2016 r., przy czym w przypadku Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi w 2016 r. stan funduszy własnych był już wtedy na znacznym minusie. Ponadto tylko pięć instytutów ma dodatni poziom funduszy własnych, jednocześnie można zauważyć postępujący spadek ich wartości. Obrazuje to wykres nr 9.

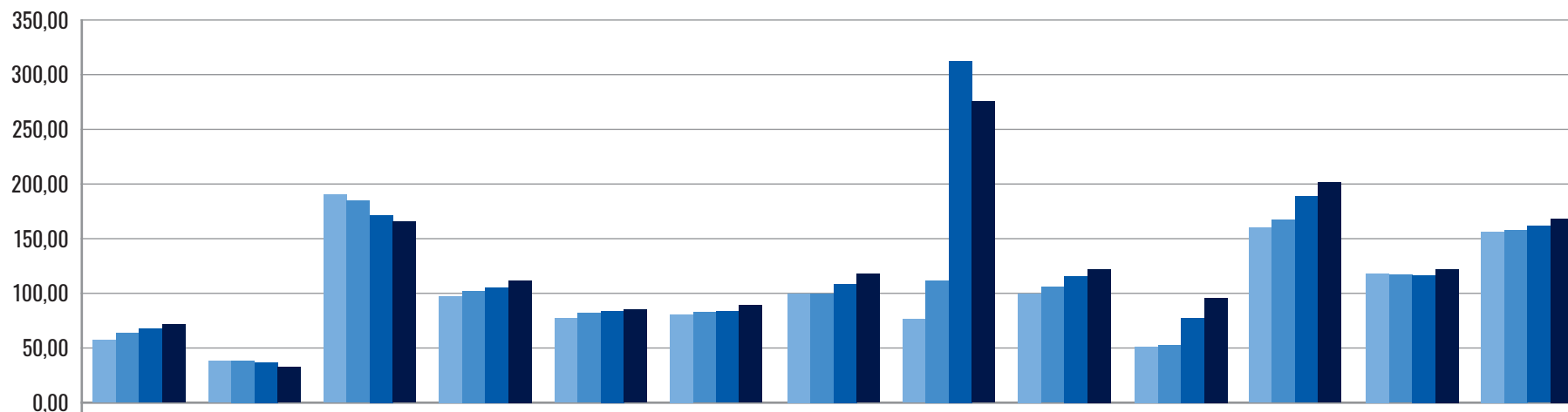
Analizując poziom zobowiązań i rezerw na zobowiązania do aktywów w roku 2019 w stosunku do 2016 r. obserwujemy, że poprawa sytuacji nastąpiła tylko w dwóch instytutach, przy czym w przypadku Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi wskaźnik i tak jest zdecydowanie powyżej średniej, w porównaniu do wszystkich instytutów. Obrazuje to wykres nr 10.

Wykres 9. Stan funduszy własnych w latach 2016-2019 (w zł)





Wykres 10. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania do aktywów w latach 2016-2019 (w %)



	Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie	Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu w Warszawie	Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi	Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie	Instytut Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie	Narodowy Instytut Kardiologii kardynała Stefana Wyszyńskiego – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie	Instytut Matki i Dziecka w Warszawie	Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu	Instytut Medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera w Łodzi	Instytut Medycyny Wsi im. Witolda Chodźki w Lublinie	Instytut Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie	Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie	Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji im. Prof. Dr hab. Eleonory Reicher w Warszawie
■ 2016	58,00	38,51	191,30	98,03	77,51	81,62	100,63	76,86	100,84	50,96	160,80	118,57	157,64
■ 2017	63,73	38,75	185,46	102,72	82,14	83,17	100,90	112,52	106,05	52,26	167,94	117,32	158,49
■ 2018	67,74	37,06	172,16	105,59	84,55	83,45	109,11	314,11	116,33	77,87	189,50	117,08	162,55
■ 2019	71,92	32,50	166,28	112,31	85,24	89,27	118,58	276,83	122,68	96,33	202,09	122,49	168,84

Spis treści

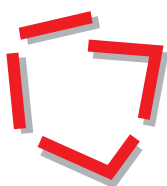
1. Wstęp	2
2. Dane szczegółowe	3



Copyright by
Związek Powiatów Polskich



Warto wiedzieć więcej
Analizy samorządowe



ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

ISSN 2657-8638

Wydawca:
Związek Powiatów Polskich
Pałac Kultury i Nauki (27 piętro, pokój 2704)
00-901 Warszawa, Plac Defilad 1
www.zpp.pl
tel. +48 22 656 63 34
fax +48 22 656 63 33